

بسم الله الرحمن الرحيم
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پرستاری مامایی
طرح درس ترمی

عنوان درس: بهداشت مادران و کودکان مخاطبان: دانشجویان ترم ۴ بهداشت عمومی
تعداد واحد: ۲ واحد سهم استاد یک واحد (از مجموع ۲ واحد)
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه ۱۴-۱۲
زمان ارائه درس: چهارشنبه ساعت ۱۶-۱۴ (۸ هفته اول ترم) نیم سال اول تحصیلی ۹۸-۹۹
درس و پیش نیاز: ندارد مدرس: مستانه کامروامنش

هدف کلی درس:

- آشنایی با کلیاتی در مورد بهداشت مادر و کودک
- آشنایی با چگونگی مراقبتهای مادران و کودکان (کمیت، کیفیت و اجزاء مراقبت ها)

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی باتعریف بهداشت مادروکودک، اهمیت آن و تاریخچه بهداشت مادر و کودک در ایران و جهان و میزان های مرگ مادران - عوامل موثر و راههای پیشگیری
- ۲- آشنایی با مراقبتها و خدمات قبل از بارداری(مشاوره قبل از ازدواج- آزمایشهای قبل از ازدواج و مشاوره قبل از بارداری)
- ۳- آشنایی با آموزش در مورد فاصله گذاری و تاثیر آن در سلامت مادر و کودک
- ۴- آشنایی با مراقبتها و خدمات دوران بارداری (چگونگی تشکیل پرونده، چگونگی تعیین زمان زایمان، معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی، تشخیص حاملگیهای آسیب پذیر و مراقبت ویژه از آنها)
- ۵- آشنایی با برنامه واکسیناسیون در زمان بارداری، تغذیه دوران بارداری و آموزش مادران
- ۶- آشنایی با مراقبتهای حین و پس از زایمان، عوارض زایمان، مراقبت مادر پس از زایمان
- ۷- آشنایی با نوزاد طبیعی-ویژگیها و شاخص ها
- ۸- آشنایی با نوزاد نارس و سایر نوزادان آسیب پذیر(IUGR-L.B.W) عوامل موثر در تولد آنها، راههای پیشگیری و مراقبتها

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی باتعریف بهداشت مادروکودک، اهمیت آن و تاریخچه بهداشت مادر و کودک در ایران و جهان و میزان های مرگ مادران - عوامل موثر و راههای پیشگیری

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- بهداشت مادروکودک راتعریف نماید

۱-۲- اهداف بهداشت مادر و کودک را توضیح دهد.

- ۳-۱- تاریخچه بهداشت مادروکودک در ایران و جهان را شرح دهد.
- ۴-۱- برنامه های سلامت و ایمنی مادران (Safe Motherhood) را توضیح دهد.
- ۵-۱- برنامه کشوری سلامت مادران و اجزای آن را بیان نماید.
- ۶-۱- اهمیت شاخص مرگ و میر مادران را توضیح دهد.
- ۷-۱- میزان مرگ و میر مادران و تقسیم بندی آن را تعریف نماید.
- ۸-۱- علل مرگ مادران و موانع سلامت آنان در جوامع مختلف را شرح دهد.
- ۹-۱- عواقب مرگ مادران را توضیح دهد
- ۱۰-۱- راههای پیشگیری از مرگ مادران را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با مراقبتها و خدمات قبل از بارداری (مشاوره قبل از ازدواج- آزمایشهای قبل از ازدواج و مشاوره قبل از بارداری)

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۲- اهمیت مشاوره قبل از ازدواج را شرح دهد
- ۲-۲- اجزاء مشاوره ازدواج را توضیح دهد.
- ۳-۲- آموزش های هنگام مشاوره ازدواج را لیست نماید.
- ۴-۲- آزمایشات کامل قبل از ازدواج را نام ببرد.
- ۵-۲- مراحل غربالگری تالاسمی زوجین هنگام ازدواج را توضیح دهد.
- ۶-۲- مراقبت قبل از بارداری را تعریف نماید.
- ۷-۲- مزایای مشاوره قبل از بارداری را بیان نماید.
- ۸-۲- با زنان سنین باروری مبتلا به بیماری (دیابت، صرع، سابقه نقایص لوله عصبی، فنیل کتونوری و تالاسمی) نیازمند به مشاوره قبل از بارداری آشنا شود..
- ۹-۲- اجزاء مراقبت قبل از بارداری را توضیح دهد.
- ۱۰-۲- آزمایشات قبل از بارداری و اقدام بر اساس نتایج را لیست نماید.

هدف کلی جلسه سوم: آموزش در مورد فاصله گذاری و تاثیر آن در سلامت مادر و کودک

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۳- اهمیت و ضرورت پیشگیری از بارداری و فاصله گذاری مناسب بین تولدها را بیان نماید.
- ۲-۳- اهداف و فواید تنظیم خانواده و فاصله گذاری بین تولدها را توضیح دهد.
- ۳-۳- نقش تنظیم خانواده و فاصله گذاری مناسب در سلامت مادروکودک را شرح دهد.
- ۴-۳- روشهای مختلف پیشگیری از بارداری و انواع تقسیم بندی آن ها را فهرست نماید.
- ۵-۳- نحوه استفاده ، مزایا، عوارض جانبی و موارد مصرف و موارد منع مصرف هر یک از روش های مختلف بارداری را به طور جداگانه توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با مراقبت‌ها و خدمات دوران بارداری (چگونگی تشکیل پرونده، چگونگی تعیین زمان زایمان، معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی، تشخیص حاملگی‌های آسیب پذیر و مراقبت ویژه از آنها)

اهداف ویژه جلسه چهارم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۴- اهداف مراقبت‌های دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۲-۴- تعداد دفعات مراقبت‌های دوران بارداری و زمان بندی آن را بیان نماید.
- ۳-۴- چگونگی تشکیل پرونده دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۵-۴- چگونگی تعیین زمان زایمان را بیان نماید.
- ۶-۴- اقداماتی را که در اولین مراقبت دوران بارداری باید انجام شود را شرح دهد.
- ۷-۴- معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی لازم در هر یک از مراقبت‌های دوران بارداری را بیان نماید.
- ۸-۴- انواع حاملگی‌های پرخطر را نام ببرد.
- ۹-۴- علائم حاملگی‌های پرخطر را از حاملگی‌های طبیعی تشخیص دهد.
- ۱۰-۴- عوارض حاملگی‌های پرخطر را بیان نماید.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با برنامه واکسیناسیون در زمان بارداری، تغذیه دوران بارداری و آموزش مادران

اهداف ویژه جلسه پنجم:

دانشجو در پایان قادر باشد

- ۱-۵- برنامه واکسیناسیون در زمان بارداری را تشریح نماید.
- ۲-۵- اصول مراقبت‌های تغذیه‌ای در دوران بارداری را نام ببرد.
- ۳-۵- تغذیه بر اساس وزن زنان باردار را بیان نماید.
- ۴-۵- نیازهای تغذیه‌ای در دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۵-۵- اصول تغذیه مناسب دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۶-۵- آموزش‌های لازم در مورد تغذیه دوران بارداری را بیان نماید.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با مراقبت‌های حین و پس از زایمان، عوارض زایمان، مراقبت مادر پس از زایمان

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۶- اهداف مراقبت‌های حین زایمان و پس از زایمان را توضیح دهد.
- ۲-۶- مراقبت‌های ضروری از مادر و جنین را در حین زایمان بیان نماید.
- ۳-۶- مراقبت‌های ضروری از مادر و نوزاد را بلافاصله پس از زایمان توضیح دهد.
- ۴-۶- فواصل زمانی انجام مراقبت‌های پس از زایمان را بیان نماید.
- ۵-۶- علائم خطر بعد از زایمان را لیست نماید.
- ۶-۶- اهمیت مراقبت از سلامت روان مادران در دوره پس از زایمان را بیان نماید.
- ۷-۶- آموزش و توصیه‌های ضروری پس از زایمان را تشریح نماید.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با نوزاد طبیعی - ویژگیها و شاخص ها

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۷- ویژگیهای یک نوزاد طبیعی را تعریف کند.
- ۲-۷- زمان معاینه نوزاد و چگونگی آن را بیان نماید
- ۳-۷- معاینه و مراقبت از نوزاد تازه متولد شده را (معاینه در اتاق زایمان- معاینه در اتاق نوزادان) شرح دهد.
- ۴-۷- نکات مهم طبیعی و غیر طبیعی در معاینه نوزاد را توضیح دهد.
- ۵-۷- آزمایش های رایج غربالگری در نوزادان را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با نوزاد نارس و سایر نوزادان آسیب پذیر (IUGR-L.B.W) عوامل موثر در تولد آنها، راههای

پیشگیری و مراقبتها

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۸- نوزاد نارس را تعریف کند.
- ۲-۸- اصطلاحات L.B.W و IUGR را تعریف کند.
- ۳-۸- عوامل موثر بر نارسی نوزاد را طبقه بندی و توضیح دهد.
- ۴-۸- نوزادان با وزن تولد بسیار کم (V.L.B.W) را تعریف کند.
- ۵-۸- مشکلات همراه با نارسی نوزادان را شرح دهد.
- ۶-۸- راههای پیشگیری از تولد نوزاد نارس و مراقبت از آنان را توضیح دهد.

منابع:

- ۱- کهن، شهناز، صالحی، کبری و همکاران. بهداشت مادر کودک و باروری. انتشارات کنکاش. ۱۳۹۴.
- ۲- رضا سلطانی، پروانه. پارسای، سوسن. بهداشت مادر و کودک. انتشارات سنجش، ۱۳۹۱.
- ۳- کانینگهام، هرت. لونو، گیلسترپ. بلوم، ونسترم. بارداری و زایمان ویلیامز (۲۰۱۸). ترجمه قاضی جهانی، ب و همکاران. انتشارات گلبلان ۱۳۹۷.
- ۴- حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی جلد اول، انتشارات ارجمند، ۱۳۸۷.
- ۵- جی. ای، پارک؛ ک، پارکر. درسنامه پزشکی پیشگیری اجتماعی، ترجمه حسین شجاعی تهرانی. تهران: انتشارات سماط، آخرین چاپ
- ۶- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده، اداره سلامت مادران.
- ۷- نظام کشوری مراقبت مرگ مادری، وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران. ۱۳۹۵.
- ۸- آخرین پروتکل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده و گروههای آسیب پذیر، تغذیه و روان
- 9- Low dermilk , P.L, Perry , S.E (2016) . Maternity and women's Health Care (9th) . St Louis : Mosby
- 10- World Health Organization.(2018).Maternal mortality, <https://www.who.int>Newsroom>Fact sheets>

روش تدریس:

سخنرانی، کارگروهی، پرسش و پاسخ (بحث گروهی)، ارائه کنفرانس.

وسایل آموزشی:

وایت برد - اورهد - ویدیو پروژکتور

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	نمره	روش تدریس	آزمون
در ساعت کلاس	بعد از هر سه جلسه کلاس	%۱۰	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	کوئیز
ساعت ۱۴-۱۶	بعد از هفته ۴ ترم ۹۸/۷/۲۳	%۱۰	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	آزمون میان دوره
برنامه مصوب امتحان	پایان ترم	%۷۰	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	آزمون پایان دوره
-	-	%۱۰	تحقیق، ارائه کنفرانس و ترجمه	فعالیت‌های آموزشی

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و تنوع سرفصل ها و توجه به محدودیت زمانی جهت هر چه بهتر برگزار شدن این واحد درسی به نکات زیر توجه فرمایند:

- ۱- حضور منظم و فعال در جلسات درس
- ۲- خاموش نمودن تلفن همراه در جلسات درس
- ۳- شرکت در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی داخل کلاس و پرسش و پاسخ
- ۴- پاسخگویی به سؤالات مربوط به درس جلسات قبل
- ۵- رجوع به منابع معرفی شده

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس: مستانه کامروانش

تاریخ تحویل: ۹۸/۶/۳۰

جدول زمانبندی درس بهداشت مادران و کودکان

روز و ساعت جلسه: چهارشنبه ساعت ۱۶-۱۴ (۸ هفته اول ترم) نیم سال اول تحصیلی ۹۸-۹۹

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
مستانه کامروامنش	آشنایی با تعریف بهداشت مادر و کودک، اهمیت آن و تاریخچه بهداشت مادر و کودک در ایران و جهان و میزانهای مرگ مادران - عوامل موثر و راههای پیشگیری	۹۸/۶/۲۷	۱
مستانه کامروامنش	آشنایی با مراقبتها و خدمات قبل از بارداری (مشاوره قبل از ازدواج- آزمایشهای قبل از ازدواج و مشاوره قبل از بارداری)	۹۸/۷/۳	۲
مستانه کامروامنش	آشنایی با آموزش در مورد فاصله گذاری و تاثیر آن در سلامت مادر و کودک	۹۸/۷/۱۰	۳
مستانه کامروامنش	آشنایی با مراقبتها و خدمات دوران بارداری (چگونگی تشکیل پرونده، چگونگی تعیین زمان زایمان، معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی، تشخیص حاملگیهای آسیب پذیر و مراقبت ویژه از آنها)	۹۸/۷/۱۷	۴
امتحان میان ترم		۹۸/۷/۲۳	
مستانه کامروامنش	آشنایی با برنامه واکسیناسیون در زمان بارداری، تغذیه دوران بارداری و آموزش مادران	۹۸/۷/۲۴	۵
مستانه کامروامنش	آشنایی با مراقبتها و عوارض زایمان، عوارض زایمان، مراقبت مادر پس از زایمان	۹۸/۸/۱	۶
مستانه کامروامنش	آشنایی با نوزاد طبیعی- ویژگیها و شاخص ها	۹۸/۸/۸	۷
مستانه کامروامنش	آشنایی با نوزاد نارس و سایر نوزادان آسیب پذیر (IUGR-L.B.W) عوامل موثر در تولد آنها، راههای پیشگیری و مراقبتها	۹۸/۸/۱۵	۸

